

ע"פ 8196/13 - המערער בע"פ 8291/13, פלוני, המערער בע"פ 8196/13, פלוני נגד המשיבה: מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייט

ע"פ 8196/13

ע"פ 8291/13

לפני:
כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערער בע"פ 8291/13: פלוני

המערער בע"פ 8196/13: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעורים על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת
מיום 22.10.2013 בת"פ 3189-08-12 שניתן על ידי
סגן הנשיא ת' כתילי

תאריך הישיבה: כ"ט באדר ב' התשע"ד (31.03.2014)

בשם המערער בע"פ 8291/13: עו"ד פוקרא פתחי

בשם המערער בע"פ 8196/13: עו"ד עדאל בוראת

עו"ד מורן פולמן

בשם המשיבה:

גב' ברכה וייס

בשם שירות המבחן למבוגרים:

גב' שלומית מרדר

בשם שירות המבחן לנוער:

פסק-דין

השופטת ד' ברק-ארז:

1. שניים חטפו והכו נער שיצר קשר עם קרובת משפחה שלהם. מה צריך להיות עונשם - בשים לב לגילם הצעיר ולעברם הנקי, מחד גיסא, ולחומרת המעשים, מאידך גיסא?

עיקרי העובדות וההליך עד כה

2. המערער בע"פ 8291/13 (להלן: המערער 1) והמערער בע"פ 8196/13 (להלן: המערער 2) הורשעו ביום 23.1.2013 על-פי הודאתם, במסגרת הסדר טיעון, בעובדותיו של כתב האישום המתוקן שהוגש נגדם לבית המשפט המחוזי בנצרת (ת"פ 3189-08-12, סגן הנשיא ת' כחילי). על-פי האמור בכתב האישום, השניים החליטו לחטוף ולהכות את המתלונן שהיה אז קטין, בשל כך שיצר קשר אישי עם אחותו של המערער 1, גם הוא קטין יליד 1995, וביקש להמשיך בו. ביום 20.7.2012 נסעו המערערים לעבר ביתו של המתלונן ברכב שבו נהג המערער 2, יליד שנת 1992. כאשר ראו אותו בקרבת מקום, תפס בו המערער 1 והכניסו בכוח למושב האחורי של הרכב. במהלך הנסיעה היכה בו המערער 1. כאשר הגיעו למקום חשון וצדדי המערערים תקפו את המתלונן והפילו אותו. המערער 1 דרך על חזהו והכה אותו באמצעות אבן בראשו ומתחת לעינו. רק לאחר שעבר במקום כלי רכב נוסף ניצל המתלונן את ההזדמנות ונמלט מן המקום. העבירות שיוחסו למערערים בכתב האישום המתוקן ושבהן הורשעו היו חטיפה (לפי סעיף 369 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין)) ותקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות (לפי סעיף 380 בנסיבות סעיף 382(א) לחוק העונשין).

3. ביום 22.10.2013 גזר בית המשפט קמא את עונשם של המערערים לאחר שהוגשו בעניינם תסקירי מבחן. בית המשפט קמא נתן את דעתו לחומרת העבירות (הן מבחינת האלימות שננקטה והן בשים לב לכך שהייתה מכוונת לכפיית ערכיהם והשקפותיהם של המערערים על קורבנם), כמו גם לנסיבותיהם האישיות של המערערים, אשר ככלל קיימו אורח חיים נורמטיבי ולא נכשלו קודם לכן בפלילים. בית המשפט קמא נתן דעתו לכך שהמערער 1 היה קטין בעת ביצוע העבירות, אך נתן גם משקל לחלקו המשמעותי בביצוע המעשים, ובסופו של דבר סבר שלא ניתן להבחין בין שני המערערים. לאחר שקבע את מתחם הענישה כנע בין שנת מאסר בפועל לארבע שנות מאסר בפועל, החליט בית המשפט קמא להעמיד את עונשם של המערערים על הצד הנמוך של המתחם - והטיל על כל אחד מהם עונש מאסר של שנת מאסר בפועל וכן עשרה חודשי מאסר על תנאי, כשהתנאי הוא שלא יעברו עבירות אלימות בתוך תקופה של

שנתיים מיום שחרורם. כמו כן, חויב כל אחד מן המערערים בתשלום פיצוי בסך של 4,000 שקל למתלונן.

4. עונשי המאסר בפועל שהוטלו על המערערים עוכבו בהסכמת המשיבה - ביום 8.12.2013 (השופט י' עמית) בעניינו של המערער 2, וביום 9.12.2013 (השופט י' דנציגר) בעניינו של המערער 1.

הערעור שבפנינו

5. המערערים טוענים בפנינו כנגד חומרת עונשם. שניהם מדגישים כי ראוי היה להעניק משקל רב יותר לנסיבותיהם האישיות, ובכלל זה הרקע הנורמטיבי שממנו הם באים, עברם הנקי, חרטתם והסכם הסולחה שערכו עם משפחת המתלונן. המערערים מדגישים עוד את עמדתו החיובית של שירות המבחן ביחס לסיכויי השיקום של שניהם - בעניינו של המערער 2 המליץ שירות המבחן שלא להטיל עונש מאסר בפועל ואילו בעניינו של המערער 1 הגישה הייתה חיובית גם כן, בכפוף לכך שהתבקשה דחייה של מספר חודשים נוספים על מנת להמשיך ולעקוב אחר התקדמותו.

6. בא-כוחו של המערער 1 הדגיש את עובדת היותו קטין בעת ביצוע העבירה וטען שצריך היה להינתן לכך משקל רב יותר. הוא הוסיף וטען בעניין זה כי מתחם הענישה שנקבע על ידי בית המשפט קמא התבסס על הפסיקה בעניינם של בגירים, ולא בעניינם של קטינים. בא-כוחו של המערער 2 הדגיש כי חלקו באירועים מושא כתב האישום היה קטן יותר, וטען כי לפיכך צריך היה בית המשפט קמא להבחין בין שני המערערים הן לעניין מתחם הענישה והן לעניין העונש.

7. שירות המבחן עמד על הבעייתיות הכרוכה בכך שתקופת המאסר שהושתה על המערער 2 לא תאפשר לו השתתפות בהליך שיקומי, ואילו בעניינו של המערער 1 המליץ שירות המבחן לאפשר את המשך ההליך השיקומי למשך שלושה חודשים נוספים לשם גיבוש המלצה סופית בעניין.

8. מנגד, עמדה המדינה על חומרת מעשיהם של המערערים ואף טענה כי למעשה ענישתם עמדה בסימן של הקלה, לאחר שכל השיקולים לקולא כבר נלקחו בחשבון. באת-כוח המדינה אף העלתה ספקות באשר לחרטתם של המערערים - בהתייחס לכך שלדבריה המתלונן לא קיבל את הפיצוי שהוסכם עליו במסגרת סולחה בין המשפחות וכן לא שולם הפיצוי שבו חויב המערער 1 על-ידי בית המשפט קמא. באת-כוח המדינה הדגישה כי חלקו של המערער 2 לא היה שולי כפי שניסה לציירו, בשים לב לכך שהוא הביא את הרכב אשר אפשר את הוצאתה לפועל של החטיפה.

9. יצוין כי בא-כוח המערער 1 ציין כי אי-תשלום הפיצוי מקורו בטעות וכי עניין זה יוסדר באמצעותו בתוך שלושה ימים.

הכרעה

10. לאחר ששקלנו את הדברים סברנו כי דין שני הערעורים להידחות.

11. העבירות שבהן הורשעו המערערים הינן עבירות אלימות קשות, שננקטו כלפי המתלונן אך כיוון שביקש ליצור קשר אישי עם אחותו של המערער 1, והותירו את רישומן במתלונן, שהיה אז קטין. העבירות נגועות לא רק באלימות קשה, אלא גם בתפיסות של שליטה וכפייה, שלא ניתן להשלים עמן, אף ואולי במיוחד, כאשר מביאים בחשבון את העובדה שנבטו אצל המערערים בהקשר חברתי מסוים. בית משפט זה ציין לא אחת, כי "פשע בשל 'כבוד המשפחה' לא יינקה, וכי אין בנורמות שנשתרשו במגזר זה או אחר כדי להפחית מחומרתן" (ע"פ 5459/12 אבו טיר נ' מדינת ישראל, בפסקה א' לדברי השופט א' רובינשטיין (30.7.2013). ראו גם: ע"פ 6313/11 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 27 (1.12.2013)). המקרה שבפנינו מוכיח כי לעבירות מסוג זה יכולים ליפול קרבן לא רק נשים, אלא גם גברים, ובשני המקרים אין להשלים עמן.

12. על כך יש להוסיף כי מכל מקום העבירות שבהן הורשעו המערערים הן עבירות חמורות ביותר, שלצידן נקבעו בחוק עונשים המשקפים זאת (עשר שנות מאסר בעבירת החטיפה ושש שנות מאסר בעבירה של חבלה בנסיבות מחמירות בצוותא). בנסיבות אלה, כפי שציינה גם באת-כוח המדינה, דומה שכל הנסיבות לקולא כבר הובאו בחשבון בגזרי הדין של בית המשפט קמא, ואין מקום לכל הקלה נוספת המבוססת עליהן.

13. בנסיבות העניין, גם התקדמות נוספות בהליך השיקומי אינה יכולה למחוק כליל את המעשים החמורים, ולכן לא מצאנו טעם לדחייה נוספות בהכרעתנו.

14. סוף דבר: דין הערעור להידחות והמערערים יישאו בעונשם כפי שנקבע על ידי בית המשפט קמא, כאמור בפסקה 3 לעיל.

15. שני המערערים יתייצבו לביצוע עונש מאסרם ב-בימ"ר קישון ביום 27.4.2014 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותם תעודת זהות או דרכון. על המערערים לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס.

ניתן היום, ג' בניסן התשע"ד (3.4.2014).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט